

CZU: 343.14

[https://doi.org/10.52277/1857-2405.2021.4\(59\).05](https://doi.org/10.52277/1857-2405.2021.4(59).05)

APLICAREA TESTULUI DE PROPORȚIONALITATE LA EFECTUAREA PERCHEZIȚIEI, RIDICĂRII DE OBIECTE ȘI DOCUMENTE



Domnița VÎZDOAGĂ,

*absolventă INJ, candidat la funcția de judecător,
doctorandă, USM*

<https://orcid.org/0000-0001-8233-9240>

SUMAR

Ca procedee de descoperire, ridicare a obiectelor și a documentelor, percheziția, ridicarea de obiecte și documente prezintă o importanță incontestabilă în probatoriul penal, fiind furnizate date prețioase care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

În prezentul studiu, prin prisma testului de proporționalitate, s-a reflectat asupra aplicării unui sau altui procedeu probatoriu, reieșind din mai multe criterii, în special – aprecierea existenței bănuielii rezonabile; proporționalitatea între procedeu probatoriu utilizat și gradul prejudiciabil al faptei incriminate; pertinenta materialelor acumulate în urma efectuării procedurii probatorii și utilizarea excesivă a forței la efectuarea percheziției.

Cuvinte-cheie: *principiu, proporționalitate, viață privată, viață de familie, percheziție, ridicare de obiecte și documente.*

Percheziția, ridicarea de obiecte și documente reprezintă unele din cele mai eficiente procedee probatorii ale căror rezultate pot avea un rol decisiv în soluționarea multor cauze penale, însă randamentul acestora, în special atunci când vorbim despre percheziții, nu poate umbri atingerea pe care o aduce dreptului la respectarea vieții private și de familie, drept protejat prin dispoziția art. 8 CoEDO. Textul normei enunțate prevede: „1. Orice persoană are dreptul la respectarea

IMPLEMENTATION OF THE PROPORTIONALITY TEST DURING THE SEARCH PROCESS AND THE COLLECTION OF EVIDENCE

SUMMARY

As a means of collecting materials, the search and seizure of objects and documents is of undeniable importance in criminal evidence, providing valuable data that serve to establish the existence or non-existence of the crime, to identify the perpetrator, to establish guilt and other circumstances essential to the just settlement of the case.

The present study, in the light of the proportionality test, reflects on the application of several evidentiary procedures, based on multiple criteria, in particular, the assessment of the reasonable doubt, the proportionality between the evidentiary procedure used and the degree of the incriminated deed; the relevance of the materials collected as a result of the evidentiary procedure and the excessive use of force, in carrying out the search.

Key-words: *principle, proportionality, privacy, family life, search, objects and documents collection.*

vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. 2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept, decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora” [4].

Întinderea și importanța dreptului la viață privată nu poate fi supraapreciată într-o societate democratică, astfel, elementele generice protejate de art. 8 CoEDO – viața privată, viață de familie, domiciliul și corespondența – necesită o atenție sporită din partea organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată pentru a nu admite intruziuni inoportune și fără just temei. Din aceste rațiuni, condițiile, temeiurile și procedura

percheziției, a ridicărilor de obiecte și documente sunt strict determinate.

Percheziția aduce atingere dreptului la inviolabilitatea domiciliului, protejat de normele internaționale și cele naționale. Fiind un drept relativ, atât art. 29 al Constituției Republicii Moldova [3], cât și art. 12 CPP [2], permit derogările de la principiul inviolabilității domiciliului în cazurile și modurile prevăzute de lege.

Domiciliul are un sens autonom în legislația procesual-penală, neavând aceeași semnificație cu noțiunea de domiciliu din Codul civil. Astfel, în sensul art. 6 pct. 11) CPP, *domiciliul* constituie „locuința sau construcția destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau a mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), precum și încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un alt loc de uz comun)”. În aceeași noțiune de domiciliu, în sensul legii de procedură penală, se înțelege și „orice teren privat, automobil, navă maritimă și fluvială privată, birou”.

O altă valoare atinsă la efectuarea percheziției și a ridicărilor de obiecte și documente este secretul corespondenței, protejat pe plan național de prevederile art. 30 al Constituției Republicii Moldova și de art. 14 CPP, care prevede că „dreptul la secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare este asigurat de stat. În cursul procesului penal, nimeni nu poate fi lipsit sau limitat în acest drept. Dreptul la secretul corespondenței poate fi limitat numai în baza unui mandat judiciar emis în condițiile legii”.

Este indubitabil că, la efectuarea percheziției și a ridicărilor de obiecte și documente, dreptul la viața privată este supus unor imixțiuni severe, ceea ce solicită aplicarea lor cu maximă prudență. Legea Fundamentală, prin dispozițiile art. 28, prevede că „statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată”. Codul de procedură penală dezvoltă ideea, stabilind că „orice persoană are dreptul la inviolabilitatea vieții private, la confidențialitatea vieții intime, familiale, la protejarea onoarei și demnității personale. În cursul procesului penal, nimeni nu este în drept să se implice în mod arbitrar și nelegitim în viața intimă a persoanei”.

În vederea identificării unor criterii clare de apreciere a oportunității efectuării percheziției sau a ridicării de obiecte și documente, se cer definite ambele noțiuni, astfel fiind posibilă relevarea eficienței fiecărui procedeu probatoriu în

raport cu intensitatea ingerinței. Codul de procedură penală reglementează în Partea Generală, Capitolul III, „Mijloacele de probă și procedeele probatorii” secțiunea a 4-a, art. 125-132, dar cuprinsul normelor nu include o definiție a acestor procedee probatorii, sarcina fiind astfel plasată pe seama autorilor de specialitate.

Dicționarul explicativ al limbii române definește percheziția ca fiind cercetarea făcută de către organele de urmărire penală sau de procuror asupra unei persoane ori la domiciliul acesteia pentru strângerea probelor privitoare la o infracțiune sau pentru descoperirea infractorului [5].

Autorul E. Stancu a definit percheziția judiciară ca fiind un act procedural destinat căutării și ridicării unor obiecte care conțin sau poartă urme ale unei infracțiuni, a corpurilor delictive, a înscrisurilor, fie cunoscute, fie necunoscute organului judiciar și care pot servi la aflarea adevărului [13, p. 175].

Profesorul M. Udriou definește percheziția ca procedeu probatoriu prin care sunt căutate, în vederea ridicării, obiecte, înscrisuri sau orice alte obiecte care pot fi folosite ca probe în procesul penal [14, p. 521].

Potrivit aceluiași autor, ridicarea de obiecte și înscrisuri este procedeu probatoriu prin care sunt ridicate obiecte, date informatice sau înscrisuri cunoscute ce pot fi folosite ca mijloace de probă în procesul penal de la persoanele fizice sau juridice care le dețin [14, p. 514].

Referitor la modul de efectuare a percheziției, profesorul I. Dolea indică faptul că aceasta se dispune printr-o încheiere emisă de către judecătorul de instrucție, examinând demersul în ședință închisă. În urma admiterii sau respingerii demersului, copia încheierii se expediază procurorului și, după caz, organului de urmărire penală. În încheiere se menționează despre faptul că este executorie din momentul emiterii, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea de Apel [6, p. 322].

Diferența principială dintre percheziție și ridicarea de obiecte și documente rezidă în faptul că ridicarea presupune cunoașterea atât a înscrisurilor sau a obiectelor care au legătură cu cauza penală, cât și a locului unde acestea se găsesc, pe când percheziția poate fi efectuată în situația în care organul de urmărire penală are o bănuială rezonabilă că într-o anumită încăpere, loc sau la o anumită persoană se pot afla probe pertinente cauzei penale. Respectiv, percheziția urmează a fi privită ca o activitate procedurală mai complexă decât ridicarea, care, la rândul său, poate demara în ridicare forțată, în situația în care persoana refuză să predea benevol lucrurile ce urmează a



fi ridicate sau chiar în percheziție, dacă obiectele căutate nu se regăsesc în locul presupus de organul de urmărire penală.

Deosebiri dintre percheziție și ridicare sunt deduse din conținutul art.125-126 CPP, care reglementează temeiurile efectuării respectivelor procedee probatorii. Astfel, percheziția se efectuează în baza ordonanței motivate a organului de urmărire penală și numai cu autorizația judecătorului de instrucție, pe când ridicarea de obiecte sau documente se dispune doar prin ordonanța motivată emisă de organul de urmărire penală. În această ordine de idei, urmează să stabilim gradul de ingerință al fiecăreia, prin prisma tacticii efectuării percheziției și a ridicării de obiecte și documente, în rezultat fiind posibilă aprecierea echilibrului dintre manifestarea puterii coercitive a statului și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Așadar, din perspectiva criminalistică, percheziția urmează a fi definită ca o activitate procedurală care constă în cercetarea prin constrângere a unui loc deschis, încăpere sau a unei persoane, în vederea depistării și ridicării de urme ale infracțiunii, a anumitor obiecte, valori și documente ce constituie mijloace materiale de probă, precum și descoperirii persoanelor aflate în căutare și a cadavrelor ascunse [7, p. 335].

Potrivit aceluiași autor, ridicarea de obiecte și documente reprezintă o activitate procedurală consacrată colectării probelor materiale ale infracțiunii, care constă în cercetarea și ridicarea silită a anumitor obiecte și documente ce prezintă interes pentru cauză, aflate în posesia persoanelor fizice sau juridice [7, p. 355].

Prin definițiile pe care le-a formulat savantul S. Doraș, au fost evidențiate diferențele esențiale dintre aceste acțiuni procesuale, și anume: că percheziția lezează dreptul la inviolabilitatea domiciliului, pe când ridicarea de documente și obiecte este inofensivă din acest punct de vedere. Respectiv, decizia de a purcede la efectuarea percheziției, care este o măsură mai invazivă, urmează a fi motivată, explicându-se de ce prin alte procedee probatorii rezultatul scontat nu poate fi obținut.

Relația dintre percheziție și ridicarea de obiecte și documente aparent este apropiată, deoarece atât ridicarea poate demara în percheziție, cât și percheziția în ridicare. În acest sens, este important de menționat că art. 128 alin. (3) CPP, care prevede că, până la începerea percheziției sau ridicării de obiecte și documente, reprezentantul organului de urmărire penală este obligat să înmâneze, sub semnătură, persoanei la care se face percheziția sau ridicarea, copia de pe

ordonanța respectivă. Alin. (5) indică obligativitatea organului de urmărire penală de a cere să i se predea obiectele și documentele menționate în ordonanță. În cazul în care solicitarea sa este satisfăcută, fiindu-i predate toate obiectele și documentele menționate în ordonanță, acestea urmează a fi ridicate, fără a fi necesară efectuarea ulterioară a percheziției.

Din această perspectivă, suportă critici ordonanțele privind efectuarea percheziției care nu conțin o listă exhaustivă a obiectelor și documentelor care sunt căutate. Or, acest fapt îngreșează dreptul învinutului de a fi scutit de repercusiunea suportării percheziției, în cazul în care este dispus să predea benevol obiectele căutate de organul de urmărire penală, el fiind în imposibilitate de a cunoaște care este scopul efectuării percheziției.

În această ordine de idei, deducem că atât ridicarea de obiecte și documente cât și percheziția sunt remedii ce permit predarea voluntară a celor căutate, astfel legiuitorul a preconizat o procedură care permite evitarea ingerinței în viața privată a persoanelor.

Utilizarea testului de proporționalitate în contextul aplicării procedeei probatorii urmărește ca colectarea probelor acuzării să nu cauzeze violări a drepturilor fundamentale ale persoanei, care ar fi nejustificate sau disproporționate, astfel urmând a fi găsită soluția optimă în fiecare caz individual, care permite obținerea rezultatelor scontate prin mijloace cât mai puțin invazive. În acest sens, un bun îndrumător în vederea stabilirii unor limite optime este jurisprudența CtEDO, care tratează problematica proporționalității efectuării diverselor procedee probatorii.

Apreciind proporționalitatea aplicării unui sau altui procedeu probatoriu, urmează a fi analizată multilateral fiecare speță în parte, reieșind din următoarele criterii:

- aprecierea existenței și întinderii conceptului de bănuială rezonabilă prin prisma principiului proporționalității;
- proporționalitatea între procedeu probatoriu utilizat și gradul prejudiciabil al faptei incriminate;
- relevanța materialelor acumulate în urma efectuării procedurii probatorii;
- utilizarea excesivă a forței la efectuarea percheziției.

Termenul de bănuială rezonabilă este omniprezent la întreaga etapă de urmărire penală, respectiv urmează a fi analizat și în vederea dispunerii efectuării perchezițiilor sau a ridicărilor de obiecte și documente. Legiuitorul definește

termenul de bănuială rezonabilă ca fiind o suspiciune care rezultă din existența unor fapte și/sau informații care ar convinge un observator obiectiv că s-a comis ori se pregătește comiterea unei infracțiuni imputabile unei anumite ori anumitor persoane și că nu există alte fapte și/sau informații care înlătură caracterul penal al faptei ori dovedesc neimplicarea persoanei.

Analizând întinderea bănuiei rezonabile la dispunerea acestor acțiuni procesuale, ne lovim de o altă diferență esențială dintre percheziție și ridicare. Percheziția poate fi efectuată doar după pornirea urmăririi penale, în caz contrar rezultatele acesteia vor fi lipsite de valoare probantă, pe când ridicarea de obiecte și documente poate fi efectuată odată cu începerea procesului penal, din momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală, inclusiv în cadrul cercetării la fața locului.

Cu ocazia efectuării percheziției, organul de urmărire penală are obligația să demonstreze că instrumentele destinate pentru a fi folosite sau au servit ca mijloace la săvârșirea infracțiunii – obiecte și valori dobândite de pe urma infracțiunii, precum și alte obiecte – sau documente care ar putea avea importanță pentru cauza penală și care prin alte procedee probatorii nu pot fi obținute.

Existența bănuiei rezonabile nu este o prezumție, aceasta urmând a fi probată de organele competente, în cazul autorizării efectuării perchezițiilor această condiție fiind una obligatorie. În cauza *Lisoavaia c. Republicii Moldova* [11, §§ 19-21], reclamanta a invocat că percheziționarea locuinței sale a fost ilegală, întrucât nu s-a bazat pe motive relevante sau suficiente și că nu a fost urmărit un scop legitim. Deși Curtea a stabilit că ingerința respectivă era în conformitate cu legea și că această lege corespunde cerințelor enumerate la art. 8 CoEDO, mai mult ca atât – aceasta a urmărit scopul legitim al prevenirii dezordinii sau criminalității, totuși s-a constatat faptul că autorizația de percheziție ar trebui să se bazeze pe o bănuială rezonabilă și să fie redactată cu suficientă precizie și detalii. Conținutul autorizației de percheziție emisă de judecătorul de instrucție în cazul de față repeta aproape în întregime ordinea raportului poliției și nu conținea nici o informație despre motivele pentru care se credea că percheziționarea apartamentului reclamantei ar permite obținerea de probe. În această ordine de idei, Curtea a constatat că autoritățile naționale nu și-au îndeplinit obligația de a oferi motive „relevante și suficiente” pentru emiterea autorizației de percheziție.

Respectiv, deducem condiția potrivit căreia bănuiala rezonabilă nu poate fi invocată pur for-

mal, relevanța și întinderea acesteia necesită o abordare complexă în conținutul atât al ordonanței motivate a organului de urmărire penală, cât și a autorizației judecătorului de instrucție, fără a se limita la o expresă transcriere a textului demersului în încheiere, în caz contrar – motivarea nu este relevantă și suficientă.

În speța *Keegan c. Marii Britanii* [10, §§ 30-36], Curtea a verificat dacă, în împrejurările cauzei, intrarea în locuința reclamanților a fost proporțională intereselor relevante, și anume – dreptul acestora la respectarea locuinței lor, pe de o parte, și prevenirea criminalității, pe de altă parte. În cazul respectiv a fost constatată violarea domiciliului, din motiv că poliția a spart ușa și a efectuat percheziția la domiciliul unor persoane care nu aveau nici o tangență cu infracțiunea investigată. Curtea a statuat că, deși existau motive relevante în vederea efectuării percheziției, acestea se bazau pe o concepție greșită, respectiv – confuzia putea fi ușor evitată cu ajutorul unor măsuri de precauție adecvate. Polițiștii nu s-au documentat suficient, bazându-și supozițiile doar pe anumite informații operative, pe care nu le-au verificat, potrivit cărora pe adresa respectivă se pot afla infractorii și bunurile rezultate din infracțiune, deși acolo locuiau alți chiriași de mai mult de 6 luni.

Astfel, analiza bănuiei rezonabile la dispunerea efectuării perchezițiilor și ridicărilor de obiecte și documente nu se rezumă doar la aspectul privind vinovăția acuzatului, dar mai privește și locația unde urmează a fi efectuate procedeele probatorii, fiind necesar de a invoca argumente în putere să convingă un observator obiectiv că în acel loc pot fi depistate date care au importanță pentru justa soluționare a cauzei. Această abordare a bănuiei rezonabile ne este prezentată de legiuitor în conținutul art.125 alin.(1) CPP, făcându-se referință la noțiunea de *presupunere rezonabilă*.

Considerăm că presupunerea rezonabilă trebuie dedusă din conexiunea între obiectele și documentele căutate și infracțiunea pentru care se desfășoară urmărirea penală. Aceasta nu poate fi justificată prin sentimentul de convingere subiectivă sau intuiție ale organului de urmărire penală.

Un alt aspect important privește stabilirea unui echilibru între procedeul probatoriu utilizat și gradul prejudiciabil al faptei incriminate. Deși legiuitorul nu a impus unele restricții în acest sens, este important de stabilit dacă efectuarea perchezițiilor este necesară și proporțională în toate cazurile, în mod special în ceea ce privește percheziția ca mijloc de acumulare a probelor în procesul contravențional.



În cauza *Buck c. Germaniei* [9, §§ 42-53] s-a constatat că percheziția efectuată nu corespunde condiției proporționalității, reieșind din faptul că a fost percheziționat atât domiciliul cât și oficiul persoanei, în vederea investigării unei simple încălcări a regulilor de circulație rutieră. În cazul dat, Curtea a constatat că a fost admisă o neconcordanță între gravitatea faptei și aplicarea măsurii procesuale de percheziționare a domiciliului, astfel fiind violate prevederile art. 8 CoEDO.

Considerăm o neîndreptățire ca, în materie de procedee probatorii în cazul examinării unei contravenții, autoritățile să dispună de aceleași prerogative ca și în cazul unei proceduri penale. Reieșind din însăși definiția contravenției, oferită de legiuitor în conținutul art. 10 CC, contravenția este fapta ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege. Respectiv, nu este proporțional ca, în vederea descoperii unei fapte ilicite cu un grad mai redus de pericol social, să fie utilizate măsuri la fel de invazive (în materia art. 8 CoEDO) ca și în cazul infracțiunilor. Nu insinuăm interzicerea efectuării perchezițiilor în vederea investigării contravențiilor, doar propunem impunerea unor limite mai clare, fiind imperios necesară nominalizarea exhaustivă a contravențiilor la descoperirea cărora pot servi perchezițiile, pornind de la specificul acestora.

De asemenea, criteriul proporționalității urmează a fi aplicat la estimarea valorii probante a materialelor ce urmează a fi obținute în urma efectuării procedeele probatorii.

În acest sens, autoritățile trebuie să răspundă la întrebarea dacă probele obținute eventual în urma percheziționării domiciliului vor avea un impact pozitiv asupra soluționării cauzei, fie acestea nu vor fi relevante în raport cu obiectul probatoriului sau vor fi inutile, din motiv că deja au fost administrate suficiente probe similare.

Respectiv, este inoportună efectuarea percheziției în situațiile în care rezultatul acesteia nu va reprezenta o contrabalanță lezării dreptului la viață privată.

Percheziția este o măsură care comportă riscuri inerente, respectiv – utilizarea potențială a forței este admisă, dar numai în cazuri excepționale, fiind strict interzisă aplicarea acesteia într-un mod nejustificat. În cauza *Mîțu c. Republicii Moldova* [12, §§ 32-39], deși Guvernul a invocat că, din cauza prezenței armelor de foc în apartament, ofițerii nu puteau fi totalmente siguri că pericolul pentru viața și securitatea lor dispăruse până la imobilizarea tuturor locatarilor apartamentului, și, odată intrați în apartament, ei nu pu-

teau ști că reclamanta se afla în stare de șoc și că abia își putea controla mișcările, astfel echimoza minoră provocată acesteia în cele câteva minute necesare pentru imobilizare a fost strict necesară din cauza acțiunilor sale și ale soțului ei.

Totuși, Curtea consideră că un astfel de tratament, chiar și fiind determinat de acțiunile reclamantei (ridicarea capului), nu a fost strict necesar, deoarece ea nu prezenta vreun pericol. Din moment ce un astfel de tratament în asemenea condiții lezează demnitatea umană, acesta reprezintă o ingerință în dreptul garantat de art. 3 CoEDO.

În opinia Curții, în momentul în care executarea unei operațiuni cu implicarea potențială a utilizării forței poate determina necesitatea de a reacționa prompt la evenimente imprevizibile, sunt luați în considerare diferiți factori la planificarea unei astfel de operațiuni. Când autoritățile dispun de suficient timp pentru a planifica operațiunea cu implicarea potențială a utilizării forței, Curtea trebuie să examineze cu atenție modul în care operațiunea fusese planificată, cu scopul de a determina dacă s-au luat toate măsurile rezonabile pentru a minimiza sau evita utilizarea forței.

Astfel, în opinia Curții, nu este suficient argumentul că nu a putut fi evitată aplicarea forței în momentul critic, ci urmează să fie analizat dacă au fost efectuate toate acțiunile premergătoare percheziției, ce ar permite executarea acesteia în condiții de maximă siguranță atât pentru forțele de ordine, cât și pentru persoanele percheziționate.

Un aspect nu mai puțin important privește însăși modalitatea de efectuare a percheziției, fiind intolerabil ca modul de efectuare a acesteia să lezeze intenționat demnitatea umană. În cauza *Van der Ven c. Pays Bas*, Curtea a constatat că un deținut aflat într-un loc de detenție cu „înalță securitate” era supus săptămânal unei percheziții corporale amănunțite, care presupunea dezbrăcarea sa completă, în plus față de celelalte măsuri strict necesare impuse de natura aceluia sector al închisorii, cu ignorarea unor rapoarte medicale ale departamentului psihologic al centrului penitenciar, în care se evidențiau dificultățile psihice resimțite de reclamant față de aceste percheziții sistematice.

Curtea a considerat că, în situația în care un deținut era deja subiect al unor măsuri de control strict, practica perchezițiilor incriminate, în absența dovedirii necesității unor măsuri de securitate suplimentară, aplicate reclamantului pe o perioadă de peste trei ani și jumătate, a fost de natură să-i atingă demnitatea și să-i creeze o

stare de anxietate, de inferioritate și de umilire, constituind un tratament degradant, interzis de art. 3 CoEDO [1, p. 228-229].

În temeiul art.128 alin.(8) CPP, la efectuarea percheziției pot fi utilizate mijloace tehnice, fapt menționat obligatoriu în procesul-verbal. În legătură cu aceasta, organul de urmărire penală are obligația să asigure, din perspectiva respectării dreptului la viață privată, ca faptele și împrejurările din viața personală a persoanei la care se efectuează percheziția și care nu au legătură cu cauza să nu devină publice. Curtea Europeană a apreciat în cauza *Amarandei ș.a. c. României* [8, §§ 234-235] că, în scopul anchetei, percheziția fiecărui imobil a fost filmată de militarii care au participat la operațiune. Ulterior, aceste înregistrări au fost puse la dispoziția presei și au avut o acoperire mediatică extinsă. Principalele canale de știri și ziare naționale au prezentat reportaje și articole în care au fost incluse filme și fotografiile furnizate de autorități. Din analiza extraselor din articolele din presa scrisă și audiovizuală, reiese că imaginile furnizate de autorități înfățișau locatarii imobilelor, în special, femei tinere, întinse pe podea, în postură umiltoare. Or, trebuie să se constate că autoritățile care au pus aceste imagini la dispoziția presei nu au luat măsuri minime de precauție pentru a proteja viața privată a persoanelor în cauză: corpurile și fețele lor nu au fost mascate și imaginile în litigiu au fost filmate în spații private.

Efectuarea unei percheziții trebuie privită de fiecare dată ca o excepție de la regulă, respectiv, perchezițiile repetate, vădit inutile, creează convingerea că scopul lor este de a intimida persoana și de a-i leza demnitatea. Astfel de metode de constrângere sunt intolerabile într-un mediu unde sunt respectate drepturile omului. Anume din aceste considerente, se impune o analiză detaliată în vederea stabilirii scopului și necesității efectuării unei percheziții. În cazul în care daunele pricinuite de realizarea percheziției se dovedesc a fi neproporționale rezultatelor obținute, însăși legalitatea acestei acțiuni procedurale ridică mari semne de întrebare.

Referințe bibliografice:

1. Bârsan C. *Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Comentariu pe articole. Vol.I – Drepturi și Libertăți*. București: ALL Beck, 2005. 1273 p.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Nr.122-XV din 14 martie 2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2003, nr.104-110. În vigoare din 12 iunie 2003.
3. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1994, nr.1.
4. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298 din 24.07.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1997, nr.54-55/502.
5. Dicționare ale Limbii Române. <https://dexonline.ro/definitie/percheziție> (vizitat 10.11.2021).
6. Dolea I. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Comentariu aplicativ)*. Chișinău: Cartea Juridică, 2016. 1172 p.
7. Doraș S. *Criminalistica*, Chișinău: Cartea Juridică, 2011. 630 p.
8. Speța *Amarandei ș.a. c. României*, hotărârea din 26.04.2016, definitivă din 26.07.2016. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-176078> (vizitat 10.11.2021).
9. Speța *Buck c. Germaniei*, hotărârea din 28.04.2005, definitivă din 28.07.2005. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-68920> (vizitat 08.11.2021).
10. Speța *Keegan c. Marii Britanii*, hotărârea din 18.07.2006, definitivă din 18.10.2006. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-76453> (vizitat 08.11.2021).
11. Speța *Lisovaia c. Republicii Moldova*, hotărârea din 16.01.2018. <http://agent.gov.md/wp-content/uploads/2018/03/16908-09-Lisovaia-ROM-2.pdf> (vizitat 09.11.2021).
12. Speța *Mițu c. Republicii Moldova*, hotărârea din 30.06.2020. <http://agent.gov.md/wp-content/uploads/2021/02/MITU-v.-MDA-ROM-1.pdf> (vizitat 10.11.2021).
13. Stancu E. *Criminalistica*. Vol. II. București: Actami, 1997. 432 p.
14. Udroi M. *Procedură penală, Partea Generală*. Volumul I, București: C.H. Beck, 2019. 710 p.

